

Les 1 | Gevlucht, en dan?

Overzicht lesopbouw en activiteiten

De roodgemarkeerde activiteiten zijn nodig voor een heldere, doorgaande lijn. De overige werkvormen verdiepen de les. Die onderdelen kunt u ook op een ander moment nog een keer aanbieden aan de groep.

Doet u alleen de roodgemarkeerde activiteiten, dan duurt een les gemiddeld 50 minuten.

Doel: Ik kan vertellen waarom mensen uit hun land vluchten, welke emoties daarbij een rol spelen en wat inburgering inhoudt.

Lesonderdeel	Naam activiteit	Inhoud	Nodig	
Praten	Film kijken: 'Future - 15 jaar geleden'	Kennismaking met de familie Jevric uit Montenegro		
	Woorden	Gesprek in kleine groepjes	Grote vellen papier en stiften	
	Vragen in duo's	Vragen verzinnen in kleine groepjes	Pen en papier	
	Groepsgesprek			
	Film kijken: 'De lessen van Pariya - 15 jaar geleden'	Kennismaking met Pariya uit Iran. Haar klasgenoten volgen haar indrukwekkende verhaal		
	Groepsgesprek			

Weten	Feiten	Feiten bespreken met behulp van het digibord	
--------------	--------	--	--

Samenwerken	Film kijken: 'Abdul - 15 jaar geleden'	Duo's maken filmpjes over hun eigen leven	Mobiele telefoon
	Zelf filmpjes maken (1)		
	Gezichtengalerij	Portretten maken - groepswork	Teken- en/of schildermateriaal (of mobiele telefoon en printer), grote vierkante vellen papier

Onderzoeken	Onderzoeken	Onderzoek doen naar redenen waarom mensen naar Nederland vluchten én naar wat inburgeren in Nederland inhoudt - groepswork	Computers met internetverbinding
--------------------	-------------	--	----------------------------------

Wat hebben we geleerd?	Wat hebben we geleerd?	Leerlingen vertellen aan leerlingen uit een andere groep wat ze geleerd hebben	
-------------------------------	------------------------	--	--

Praten

We volgen in deze lessenserie de familie Jevric uit Montenegro. Deze familie, die in elke les terugkomt, is in 1999 gevlucht vanuit voormalig Joegoslavië. De ouders, vader Jenky en moeder Barha, zochten als gevolg van de oorlog en genocide, een nieuwe toekomst in Nederland voor hun zoons Nikola, Marko en Danijel. Ze kwamen terecht in het Limburgse Beek. Daar start het eerste filmfragment tijdens het carnaval. Het is 7 februari 2005 en de uitgeprocedeerde familie verblijft dan al zes jaar in Nederland.

Start film: 'Future – 15 jaar geleden'

Woorden

Leg grote vellen papier op verschillende plekken in het lokaal. Stel dan deze vraag: Welke woorden komen het eerste bij je op na het zien van dit filmpje? Schrijf die woorden op een vel papier. Praat met een of meer klasgenoten over de woorden die op het papier komen te staan.

Vragen in duo's

Maak duo's. Elk duo bedenkt welke drie vragen ze over het filmfragment willen stellen. Die schrijven ze op een blaadje. Klaar? Haal de blaadjes op en deel die weer in willekeurige volgorde uit. Elk duo probeert nu één vraag (naar keuze) te beantwoorden. Weten ze het antwoord op een bepaalde vraag niet? Dan wordt die vraag tot slot klassikaal besproken.

Groepsgesprek

Houd een gesprek met de hele groep. Bespreek daarin eventueel nog de genoteerde woorden op de vellen papier en/of de vragen die de duo's hebben bedacht.

Suggesties voor gespreksvragen:

- + In welk jaar is de familie Jevric naar Nederland gevlucht (1999)?
- + Waarom zijn ze gevlucht, denk je? (moeder Bahra Jevric is moslim; en buurland Servië – waar Montenegro eerst deel van uitmaakte – had het op moslims gemunt. Met name op Bosnische moslims.)
- + Je hoort in het filmpje zeggen: 'De familie Jevric is ingeburgerd.' Wat betekent dat volgens jou?
- + Waaraan kun je zien dat de familie Jevric is ingeburgerd?
- + Je hoort ook: 'Ze zijn uitgeprocedeed'. Wat houdt dat in?
- + Welk gevoel had je na het zien van het filmpje?

Start nu de film: 'De lessen van Pariya – 15 jaar geleden'

Introduceer het filmpje: Asielzoekers kunnen uit allerlei verschillende landen komen. Je maakt kennis met Pariya uit Iran. Haar klasgenoten kijken naar haar indrukwekkende verhaal.

Groepsgesprek

- + Wat raakt jou het meest in dit filmpje?
- + Wat zou je tegen Pariya willen zeggen?
- + Wat zou je tegen haar klasgenoten willen zeggen?
- + Stel... je moet aan anderen vertellen waarom het gezin van Pariya uit Iran gevlucht is. Wat zou je dan zeggen?
- + Pariya zegt: 'Ik voelde me net een beest.' Wat zegt ze daarmee, volgens jou?
- + Wat laat dit filmpje zien over inburgering?

In dit lesonderdeel leert u de leerlingen een aantal belangrijke feiten en begrippen die nodig zijn om de inhoud van de lessen goed te kunnen begrijpen.

Feiten

- + Waar ligt Montenegro?
  - > Start Google Earth en zoek '[Montenegro](#)'
- + Wat zijn de buurlanden van Montenegro?
  - > [Klik](#) op 'kaartje Balkan'

- > Open '[Informatie](#)' en klik na elkaar op de vier informatieteksten:
  - 'Vluchtelingen vanuit voormalig Joegoslavië'
  - 'Reden van ruzie en oorlog'
  - 'Uitzetcentrum'.
  - 'Inburgeren'.
- > Bespreek de teksten.

Vluchtelingen vanuit voormalig Joegoslavië

Joegoslavië was vroeger één groot land, het lag in het Balkangebied. Joegoslavië viel in de jaren 90 uit elkaar. Opeens was er niet meer één land maar waren er zes: Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Servië, Montenegro, Slovenië en Macedonië.

Er waren daar toen veel burgeroorlogen. Het was daarom niet veilig om in deze landen te wonen. Veel mensen vluchtten weg en gingen onder andere naar Nederland om asiel aan te vragen. Je vraagt asiel aan als het niet meer veilig is in het land waar je geboren bent.

Er ontstond een vluchtelingenstroom van meer dan zes miljoen mensen, het grootste deel van deze mensen kwam uit Bosnië, Servië en Kroatië. In 1994 werd het recordaantal asielzoekers in Nederland bereikt met meer dan 50.000 aanmeldingen. Deze mensen kregen een 'ontheemden-status'. Dan mag je tijdelijk in Nederland wonen. Ze bleven dus buiten de asielprocedure, waardoor deze mensen na de burgeroorlog weer terug konden naar hun geboorteland. De burgeroorlog stopte helaas niet en pas jaren later kregen de vluchtelingen asiel in ons land.

Reden van ruzie en oorlog

Joegoslavië lag dichtbij Turkije. Turkije heette vroeger: het Ottomaanse rijk. Dat rijk wilde groter en groter worden. Zo kwamen ze ook in het Balkangebied terecht. In het Ottomaanse rijk geloofden de mensen in de islam. Zij waren dus moslims. Het Ottomaanse rijk kreeg de macht in steeds meer gebieden van Joegoslavië. En veel mensen daar namen het islamitisch geloof over. Maar Servië liet zich niet veroveren. De Serviërs hoorden bij Rusland; en de Russen volgden het orthodoxe geloof. Dit is een stroming vanuit het christendom en dat geloof namen veel Serven over. Ook had je in het noordwesten van Joegoslavië gebieden die rooms-katholiek waren.

Je ziet het al: veel diversiteit. Verschillende volken met verschillende geloven bij elkaar. Dat kan goed gaan of... niet! Helaas ging het vaak mis. Met onrust en ruzies tot gevolg. Belangrijk om te onthouden: de verschillende geloven was zeker niet de enige reden voor de oorlog die is ontstaan. Verschillende groepen wilden bijvoorbeeld ook graag eigen zeggenschap en macht.

Uitzetcentrum

Uitzetcentra. Dat woord heb je vast weleens gehoord. In Nederland hebben we twee uitzetcentra. Dat is een cellencomplex waar mensen geen gevangenisstraf hebben maar in voorlopige hechtenis zijn. Ze zitten dus wel opgesloten. Deze centra zijn ingesteld voor illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen van wie verwacht wordt dat ze op korte termijn uitgezet kunnen worden. Uitzetcentra zijn vaak in opspraak. Vooral omdat het er vaak strenger toegaat dan in gewone gevangenissen. Zo krijgen mensen moeilijker toegang tot artsen en juristen. Tegenstanders van deze uitzetcentra vinden dat vreemdelingen als criminelen worden behandeld. Dat zijn ze niet! Het Nederlandse kabinet heeft er immers voor gekozen om illegaal verblijf niét strafbaar te stellen. Voor gezinnen met kinderen is er een speciaal gezins-uitzetcentrum in de gemeente Zeist.

Inburgeren

'Die vrouw is al goed ingeburgerd.'

Eigenlijk zeg je dan: ze kan goed meedoen met alles. Ze spreekt de taal aardig, weet hoe de samenleving in elkaar zit en kan zich behoorlijk goed alleen – of met een beetje hulp – redden. Vluchtelingen die voor lange tijd in Nederland komen wonen en een verblijfsvergunning hebben, moeten inburgeren. Ze doen dan mee aan een inburgeringscursus en sluiten dat af met een verplicht examen.

Daar moet je aan meedoen als je:

- + tussen de 18 en 67 jaar bent;
- + een verblijfsvergunning hebt;
- + geen paspoort hebt van de Europese Unie of Turkije.

De inburgering is sinds 1 januari 2007 bij wet verplicht. Vanaf 1 januari 2022 vindt inburgering meer in de praktijk plaats. Dat betekent vooral meer ontmoetingen met Nederlanders en werkervaring te krijgen.

Extra opdracht: 'Woordenboek asielzoekers'

Laat de leerlingen tijdens dit project een 'Woordenboek asielzoekers' maken. In dit woordenboek komt uitleg over een aantal belangrijke begrippen. De uitleg wordt voorzien van beeldend materiaal. Laat groepjes leerlingen samenwerken en voor de volgende begrippen een bladzijde voor het woordenboek maken:

asielbeleid – asielzoeker – asielzoekerscentrum – geboorteakte – generaal pardon – hulpverleners – inburgeren – migrant – naturalisatie – recht op migratie (Rechten van het Kind) – recht op veiligheid (Rechten van het Kind) – statushouder – thuisland – uitgeprocedeerd – uitzetting – verblijfsvergunning – uitzetcentrum/detentiecentrum.

Samenwerken

Zelf filmpjes maken (1) – duo's

Start de film: '– Abdul - 15 jaar geleden'

Abdul overleeft een aanslag in zijn thuisland Sierra Leone en komt in Nederland terecht.

Tijdens deze lessenserie maken de leerlingen in duo's een filmpje met hun mobiele telefoon over hun eigen leven in relatie tot het thema van de lessen. Ze kunnen er ook na schooltijd met elkaar aan werken. Deel 1 van het filmpje gaat over de woon- en leefomstandigheden van de leerlingen. Ze laten in dit filmpje kort zien waar en hoe ze nu wonen, waar ze zich veilig voelen in hun omgeving, hoe ze zouden reageren als ze hun huidige leven abrupt achter zich moeten laten, welke emoties dan een rol spelen, wie ze het meeste zouden missen, waar ze het meest tegenop zouden zien. Hierover kunnen de duo's elkaar eventueel interviewen.

Leg bij deze opdracht het volgende goed uit: Veel vluchtelingen zijn uit hun eigen land vertrokken zonder afscheid te kunnen nemen. Ze zijn vaak via-via in Nederland terechtgekomen. Hun gevoel van vertrouwen en veiligheid is aangetast. Daarom vinden velen van hen het moeilijk om zich in hun nieuwe situatie te hechten. Ook omdat ze in Nederland vaak weer van de ene naar de andere plek moeten verhuizen. De ontmoeting met één Nederlander die oog heeft voor vluchtelingen en zich wil inzetten, kan soms een keerpunt zijn in hun leven en hun nieuwe energie en vertrouwen geven.

Maak afspraken in het kader van de AVG. Informeer de ouders over deze lessenserie met [het voorbeeld-e-mailbericht](#).

Gezichtengalerij – groepswork

De leerlingen gaan met elkaar een gezichtengalerij van hun eigen groep maken.

- + Maak hiervoor groepjes van bijvoorbeeld vier leerlingen.
- + Elk groepslid maakt van iemand anders in de groep een portret. Dat kan een foto, een tekening of een schilderij zijn, uitgevoerd in een groot vierkant.
- + De leerlingen bespreken met elkaar welke tien dingen ze als eerste zouden moeten kunnen en kennen als ze opeens in een ander land komen te wonen. Dat kan voor elke leerling natuurlijk anders zijn.
- + Die tien dingen verwerken ze in of bij het portret van diegene.
- + Maak van alle portretten één grote gezichtengalerij.

Tip

Doe deze opdracht tijdens een expressie-les op een ander moment van de week.

Onderzoeken

Verdeel de klas in verschillende kleinere groepjes. Elk groepje gaat één van onderstaande onderwerpen onderzoeken. Ze doen mondeling verslag in de klas van de resultaten van hun onderzoek.

- + Onderzoek uit welke landen mensen naar Nederland vluchten en waarom.
- + Onderzoek wat inburgeren in Nederland inhoudt en ontdek wat vluchtelingen moeten leren.

Tip

Laat de leerlingen de oefenexamens maken op <https://inburgeren.nl/examen-doen/oefenen.jsp>.

- + Wat vinden ze van deze vragen en hoeveel vragen kunnen zij zelf goed beantwoorden?
- + Welke vragen missen ze?

Wat hebben we geleerd?

Nodig leerlingen van een andere bovenbouwgroep uit. Laat de leerlingen van uw groep vertellen wat ze van deze eerste les hebben geleerd. Laat dit zoveel mogelijk visualiseren. Geef vooral ook gelegenheid tot het stellen van vragen. Mist u iets cruciaals bij deze evaluatie? Breng dat dan zelf nog in.

Tip

Vertel de leerlingen voorafgaand aan de les dat dit de slotopdracht is.